

Sygn. akt IX Ca 1717/19

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 15 października 2020 r.

Sąd Okręgowy w Olsztynie IX Wydział Cywilny Odwoławczy

w składzie:

Przewodniczący:	sędzia Bożena Charukiewicz (spr.)
Sędziowie:	Agnieszka Żegarska Beata Grzybek
Protokolant:	pracownik sądowy Katarzyna Kamińska

po rozpoznaniu w dniu 15 października 2020 r. w Olsztynie na rozprawie

sprawy z powództwa H. I. i A. I.

przeciwko (...) Spółce z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w S.

o pozbawienie tytułu wykonawczego wykonalności

na skutek apelacji powódek od wyroku Sądu Rejonowego w Olsztynie

z dnia 1 października 2019 r., sygn. akt X C 1658/19,

I. zmienia zaskarżony wyrok w punktach II i III w ten sposób, że:

- w punkcie II pozbawia wykonalności tytuł wykonawczy w postaci wyroku Sądu Rejonowego w Olsztynie z dnia 29 listopada 2001 r. w sprawie I C 1473/01 ponad kwotę 13.459,83 zł (trzyście tysięcy czterysta pięćdziesiąt dziewięć złotych osiemdziesiąt trzy grosze), wyegzekwowaną w postępowaniach egzekucyjnych prowadzonych przez Komorników Sądowych przy Sądzie Rejonowym w Olsztynie w sprawach IV Km 914/02 i I Km 1775/06, oddalając powództwo w pozostałej części;

- w punkcie III zasądza od pozwanej na rzecz powódek kwotę 1.817 zł (tysiąc osiemset siedemnaście złotych) tytułem zwrotu kosztów procesu;

II. oddala apelację w pozostałej części;

III. zasądza od pozwanej na rzecz powódek kwotę 1.100 zł (tysiąc sto złotych) tytułem zwrotu kosztów postępowania apelacyjnego.

Agnieszka Żegarska Bożena Charukiewicz Beata Grzybek

Sygn. akt IX Ca 1717/19

UZASADNIENIE

Powódki H. I. i A. I. wniosły o pozbawienie wykonalności w całości tytułu wykonawczego w postaci wyroku Sądu Rejonowego w Olsztynie z 29 listopada 2001r. w sprawie sygn. akt I C 1473/01, któremu postanowieniem z 5 lipca 2018r. Sąd Rejonowy w Olsztynie nadał klauzulę wykonalności przeciwko spadkodawcy powódek J. I. (1) oraz zasądzenie kosztów procesu według norm przepisanych.

W uzasadnieniu wskazały, że doszło do przedawnienia roszczenia na skutek upływu okresu 10 lat od wydania tytułu wykonawczego i braku czynności ze strony pozwanego powodujących przerwanie biegu przedawnienia. Na wypadek nieuwzględnienia zarzutu przedawnienia powódki wniosły o zmianę wysokości odsetek od kwoty głównej z zasądzonych 80% w skali roku do maksymalnych odsetek ustawowych wskazując na nadużycie prawa podmiotowego.

Pozwany (...) spółka z o. o. z siedzibą w S. uznał roszczenie w zakresie niewyegzekwowanych przedawnionych odsetek za okres od 14.12.2002r. do 15.11.2010r., a w pozostałym zakresie wniósł o oddalenie powództwa i zasądzenie kosztów procesu według norm przepisanych.

W uzasadnieniu wskazał, że przed przejściem na niego uprawnienia z nakazu zapłaty oraz wyroku, przeciwko wszystkim czterem dłużnikom toczyło się postępowanie egzekucyjne przed komornikiem sądowym wszczęte w 2002 i w 2003r. i umorzone dopiero postanowieniem z 17 sierpnia 2017r. Pozwany natomiast kolejny wniosek egzekucyjny złożył w dniu 21 sierpnia 2018r. zatem nie doszło do przedawnienia żądania.

Wyrokiem z dnia 1 października 2019 r. Sąd Rejonowy w Olsztynie pozbawił wykonalności w części, tj. co do odsetek umownych w wysokości ponad maksymalne odsetki ustawowe za opóźnienie za cały okres do zapłaty, tytułu wykonawczy w postaci wyroku Sądu Rejonowego w Olsztynie z 29 listopada 2001 r. w sprawie sygn. akt I C 1473/01, któremu postanowieniem Sądu Rejonowego w Olsztynie z dnia 5 lipca 2018 r. w sprawie sygn. akt I Co 964/18 została nadana klauzula wykonalności na rzecz pozwanego (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w S.. W pozostałym zakresie powództwo oddalił. Koszty procesu pomiędzy stronami wzajemnie zniósł.

Sąd Rejonowy ustalił, że nakazem zapłaty z 26 czerwca 2001r. w sprawie sygn. akt I Nc 1805/01 Sąd Rejonowy w Olsztynie zasądził od R. J. (1), A. W., R. J. (2) i J. I. (2) na rzecz (...) im. (...) w G. kwotę 6 536,37zł z odsetkami umownymi w wysokości 80% rocznie od dnia 22 grudnia 2000r. do dnia zapłaty i kwotą 2 145,80zł kosztów procesu. Na skutek sprzeciwu J. I. (2) wyrokiem z 29 listopada 2001r. Sąd Rejonowy w sprawie sygn. akt I C 1473/01 zasądził od niego na rzecz powoda całą wskazaną wyżej kwotę wraz z odsetkami umownymi i nie obciążył go kosztami procesu.

Postanowieniem z 3 października 2002r. Sąd Rejonowy w Olsztynie nadał nakazowi zapłaty klauzulę wykonalności i (...) im. (...) w G. w dniu 28 października 2002r. złożył wniosek o egzekucję całej należności od dłużników R. J. (1), A. W. i R. J. (2) do komornika sądowego przy Sądzie Rejonowym w Olsztynie. Po uprawomocnieniu się wyroku przeciwko J. I. (1) i nadaniu mu klauzuli wykonalności postanowieniem z 26 września 2003r., wierzyciel rozszerzył złożony wniosek egzekucyjny pismem złożonym do komornika w dniu 25 listopada 2003r., domagając się wyegzekwowania całej należności również od J. I. (1). Egzekucja przeciwko wszystkim dłużnikom solidarnym została w dniu 23 czerwca 2006r. przekazana do innego komornika i ostatecznie została umorzona postanowieniem z 17 sierpnia 2017r. na wniosek wierzyciela. W toku obu egzekucji wyegzekwowano łącznie od wszystkich obowiązanych kwoty 3.225,50 zł i 10.234,33 zł.

Postanowieniem z 5 lipca 2018r. w sprawie sygn. akt I Co 964/18 Sąd Rejonowy w Olsztynie nadał klauzulę wykonalności nakazowi zapłaty i wyrokowi na rzecz pozwanego (...) Spółka z o. o. w S., na którego przeszły uprawnienia poprzedniego wierzyciela- (...) im. (...) w G..

Jak ustalił Sąd Rejonowy na podstawie wskazanego wyroku, nakazu zapłaty i postanowienia o nadaniu im klauzuli wykonalności na rzecz pozwanego, pozwany w dniu 21 sierpnia 2018r. złożył do komornika sądowego przy Sądzie Rejonowym w Olsztynie wniosek egzekucyjny przeciwko J. I. (1) i A. W.. Domagał się wyegzekwowania należności głównej w kwocie 6 536,37zł, odsetek w kwocie 36 147,84zł i dalszych w wysokości 40% w skali roku od dnia 20

sierpnia 2018r. oraz kosztów postępowania klauzulowego w kwocie 262,82zł. J. I. (1) zmarł 25 listopada 2018r., a spadek po nim nabyły po 1/2 części powódki.

W ocenie Sądu Rejonowego powództwo w niewielkim zakresie zasługiwało na uwzględnienie.

Wyrok przeciwko J. I. (1) wydany w dniu 29 listopada 2001r. przedawniłby się najwcześniej po upływie 10 lat od jego uprawomocnienia, czyli najwcześniej w listopadzie 2011 r.

Wniosek o nadanie klauzuli wykonalności przerwał bieg przedawnienia. Biegł on zatem od początku od dnia 26 września 2003r.

Sąd Rejonowy wskazał, że kolejną czynnością pierwotnego wierzyciela przerywającą bieg terminu przedawnienia było złożenie do komornika sądowego w sprawie Km 914/02 pisma zatytułowanego rozszerzenie egzekucji na dłużnika J. I. (1), niezależnie od jego faktycznej skuteczności i prawidłowości czynności organu powołanego do egzekwowania roszczenia. Egzekucja obejmująca również J. I. (1) zakończyła się dopiero postanowieniem z 29 sierpnia 2017r. w sprawie Km 631/18 i od tej daty po raz kolejny rozpoczął bieg 10-letni okres przedawnienia obowiązku wynikającego z prawomocnego wyroku.

Sąd Rejonowy podkreślił, że pozwany po uzyskaniu klauzuli wykonalności na własną rzecz, wniosek egzekucyjny obejmujący J. I. (1) złożył do komornika w dniu 24 sierpnia 2018r., a więc ponownie nie upłynął okres 10 lat i obecnie, wobec toczącej się egzekucji, bieg terminu przedawnienia uległ przerwaniu i rozpocznie ponownie bieg od nowa dopiero po umorzeniu egzekucji w sprawie Km 631/18.

Sąd I instancji przyjął, że przerwy pomiędzy kolejnymi wnioskami skutkującymi przerwaniem biegu przedawnienia nie wyniosły nawet 3 lat, a więc nie doszło nawet do przedawnienia się odsetek. Z tego względu roszczenie co do zasady zostało oddalone.

Sąd Rejonowy częściowo uwzględnił powództwo, mając na uwadze fakt, że wysokość odsetek umownych wskazanych w wyroku na 80% w sposób rażąco odbiegała od wysokości odsetek ustawowych za opóźnienie. Z uwagi na zasady słuszności i współzycia społecznego Sąd obniżył je do odsetek ustawowych.

Sąd I instancji przyznał, że przeoczył uznanie roszczenia obejmujące niewyegzekwowane przedawnione odsetki za okres 14 grudnia 2002r. – 15 listopada 2010r. Jednak w ocenie Sądu takie uznanie nie pozwalało na wskazanie konkretnie w jakim zakresie żądanie zostało uznane. Stan faktyczny nie wskazał, by jakiegokolwiek niewyegzekwowane odsetki były przedawnione, a odsetki, które zostały wyegzekwowane, nie mogą być pozbawione wykonalności, ponieważ już zostały wykonane. O kosztach procesu Sąd orzekł na podstawie art. 102 k.p.c.

Powyższy wyrok w części, tj. w zakresie punktów II i III zaskarżyły powódki. W apelacji zarzuciły:

I. naruszenie prawa materialnego polegające na niewłaściwym zastosowaniu, tj.:

1) art. 123 § 1 pkt. 1 k.c. poprzez niewłaściwe zastosowanie skutkujące przyjęciem, że pismo wierzyciela z 20 listopada 2003 r. zatytułowane „rozszerzenie wniosku egzekucyjnego o dłużnika solidarnego J. I. (1)” (akta Km 914/02) przerwało bieg przedawnienia, podczas gdy z okoliczności sprawy wynika, że czynność ta nie zmierzała bezpośrednio do zaspokojenia roszczenia i w rzeczywistości nie wywołała skutków w postaci wszczęcia przez komornika postępowania egzekucyjnego przeciwko J. I. (1), a w konsekwencji nie doprowadziła do przerwy biegu przedawnienia;

II. naruszenie prawa procesowego, które miało istotny wpływ na wynik sprawy, mianowicie:

1) naruszenie art. 213 k.p.c. poprzez nieuzasadnione pominięcie podczas orzekania częściowego uznania powództwa przez stronę pozwaną w zakresie niewyegzekwowanych przedawnionych odsetek za okres od dnia 14 grudnia 2002 r.

do dnia 15 listopada 2010 r., w sytuacji gdy uznanie to nie jest sprzeczne z prawem, zasadami współzycia społecznego, ani nie zmierza do obejścia prawa, a w konsekwencji Sąd jest takim uznaniem związany;

2) naruszenie art. 229 k.p.c. polegające na pominięciu faktu, że strona pozwana przyznała, że odsetki za okres od 14 grudnia 2002 r. do dnia 15 listopada 2010 r. zostały niewyegzekwowane i są przedawnione;

3) naruszenie art. 233 k.p.c. poprzez przekroczenie granic swobodnej oceny dowodów zgromadzonych w sprawie, brak wszechstronnego rozważenia materiału dowodowego oraz sprzeczność istotnych ustaleń sądu z treścią zebranego w sprawie materiału dowodowego oraz błędne ustalenie faktów niezgodnych z rzeczywistym stanem rzeczy, polegające na:

a) przyjęciu, że postępowanie egzekucyjne wobec J. I. (1) toczyło się nieprzerwanie od dnia 20 listopada 2003 r. do dnia jego umorzenia postanowieniem Komornika z dnia 17 sierpnia 2017 r., sygn. akt: JG KM 1175/06,

b) przyjęciu, że czynność wierzyciela z 20 listopada 2003 r. - pismo zatytułowane „rozszerzenie wniosku egzekucyjnego o dłużnika solidarnego J. I. (1)” (akta Km 914/02) przerwało bieg przedawnienia roszczenia wierzyciela, pomimo okoliczności, że postępowanie egzekucyjne nie zostało wszczęte,

c) wybiórczej analizie materiału dowodowego zgromadzonego w sprawie i pominięciu dokumentów zgromadzonych w aktach sprawy komorniczej, tj. potwierdzenia przelewu z dnia 13 września 2013 r. z ZUS na kwotę 531,48 zł oraz pokwitowanie odbioru wskazanej kwoty przez J. I. (1), która została zwrócona jako nienależnie pobrana, notatki służbowej z 15 listopada 2013 r., pominięciu pisma wierzyciela głównego z dnia 19 stycznia 2015 r., w którym zawarta jest informacja o dobrowolnych spłatach długu, co miało istotne znaczenie dla oceny, czy postępowanie egzekucyjne było prowadzone wobec J. I. (1) oraz czy doszło do przerwania biegu przedawnienia roszczenia wierzyciela,

d) braku ustaleń co do wysokości kwot dobrowolnie wpłaconych przez dłużników solidarnych oraz terminów ich spłaty,

e) braku ustaleń co do sposobu zaliczenia kwot wyegzekwowanych w postępowaniach egzekucyjnych prowadzonych w stosunku do wszystkich dłużników solidarnych;

4) naruszenie art. 278 § 1 k.p.c. w zw. z art. 227 k.p.c. poprzez nieprzeprowadzenie zawnioskowanego przez powódki dowodu z opinii biegłego z zakresu rachunkowości z uwagi na nieudowodnienie faktu dokonania przez dłużników solidarnych dobrowolnych wpłat do rąk wierzyciela poza postępowaniem egzekucyjnym, w sytuacji gdy ze złożonego przez pozwanego raportu spłat oraz pisma wierzyciela z dnia 19 stycznia 2015 r. wynikało, że wpłaty takie były dokonywane, co miało znaczenie dla rozstrzygnięcia sprawy.

W przypadku przyjęcia, że czynność wierzyciela z 20 listopada 2003 r. - pismo zatytułowane „rozszerzenie wniosku egzekucyjnego o dłużnika solidarnego J. I. (1)” (akta Km 914/02) przerwało bieg przedawnienia, zaskarżonemu wyrokowi zarzuciły naruszenie art. 5 w zw. z art. 123 § 1 pkt 1 k.c. oraz art. 5 k.c. w związku z art. 840 § 1 pkt 2 k.p.c. poprzez jego niezastosowanie w sprawie i pominięciu okoliczności, że:

- podniesienie przez pozwanego zarzutu przerwania biegu przedawnienia było sprzeczne z zasadami współzycia społecznego, w szczególności zasadą słuszności, zasadą sprawiedliwości, ochrony słabszej strony stosunków zobowiązaniowych, regułami uczciwości i rzetelności profesjonalnej, której osoba fizyczna ma prawo oczekiwać od podmiotu zajmującego się w swej działalności udzielaniem kredytów i pożyczek oraz zasadą zaufania obywateli do organów, w tym organów egzekucyjnych w sytuacji, gdy dłużnik J. I. (1) nie miał wiedzy o złożeniu wobec niego wniosku o wszczęcie egzekucji, nigdy nie został o tym zawiadomiony, a pierwsza czynność dokonana wobec niego w postępowaniu egzekucyjnym miała miejsce po ponad 10 latach od dnia wydania wyroku, przy beczynności wierzyciela.

- żądanie wyegzekwowania należności głównej i odsetek w łącznej kwocie ponad 42.000 zł (wniosek pozwanego o wszczęcie egzekucji z dnia 20 sierpnia 2018r.) jest sprzeczne z zasadami współzycia społecznego, w szczególności

zasadą słuszności, zasadą sprawiedliwości, ochrony słabszej strony stosunków zobowiązaniowych oraz regułami uczciwości i rzetelności profesjonalnej, której osoba fizyczna ma prawo oczekiwać od podmiotu zajmującego się w swej działalności udzielaniem kredytów i pożyczek w sytuacji, gdy suma kwot wyegzekwowanych w postępowaniu egzekucyjnym w wysokości ponad 13.000 zł oraz kwot, które dłużnicy wpłacali dobrowolnie, bezpośrednio do rąk wierzyciela powinna skutkować wygaśnięciem zobowiązania, a nie nastąpiło to jedynie z powodu tempa narastania zasądzonych w wyroku na rzecz poprzednika pozwanego odsetek umownych w wysokości 80 % w skali roku.

Wskazując na powyższe zarzuty powódki wniosły o zmianę zaskarżonego wyroku i pozbawienie wykonalności tytułu wykonawczego w postaci wyroku Sądu Rejonowego w Olsztynie z 29 listopada 2001r. w sprawie sygn. akt I C 1473/01, któremu postanowieniem Sądu Rejonowego w Olsztynie z 5 lipca 2018r. w sprawie sygn. akt I Co 964/18 została nadana klauzula wykonalności na rzecz pozwanego (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w S. w całości oraz zasądzenie od pozwanego na rzecz powódek zwrotu kosztów postępowania apelacyjnego, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm prawem przepisanych z ustawowymi odsetkami za opóźnienie zgodnie z art. 98 § 1¹ k.p.c. Ewentualnie powódki wniosły o uchylenie wyroku i przekazanie sprawy Sądowi pierwszej instancji do ponownego rozpoznania.

W odpowiedzi na apelację pozwany wniosł o oddalenie apelacji wskazując w uzasadnieniu na trafność orzeczenia Sądu Rejonowego.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja jest w części zasadna.

Zgodnie z art. 840 § 1 pkt 2 k.p.c. dłużnik może w drodze powództwa żądać pozbawienia tytułu wykonawczego wykonalności w całości lub części albo ograniczenia, jeżeli po powstaniu tytułu egzekucyjnego nastąpiło zdarzenie, wskutek którego zobowiązanie wygasło albo nie może być egzekwowane. Przedawnienie w większości wypowiedzi doktryny jest uważane za zdarzenie powodujące wygaśnięcie zobowiązania, w niektórych jest zaś traktowane jako niemożność egzekwowania (por. Tadeusz Żyźnowski Komentarz do art. 840 Kodeksu postępowania cywilnego, LEX 2014).

Stosownie do art. 125 § 1 k.c. roszczenie stwierdzone prawomocnym orzeczeniem sądu lub innego organu powołanego do rozpoznawania spraw danego rodzaju albo orzeczeniem sądu polubownego, jak również roszczenie stwierdzone ugodą zawartą przed sądem albo przed sądem polubownym albo ugodą zawartą przed mediatorem i zatwierdzoną przez sąd, przedawnia się z upływem lat dziesięciu, chociażby termin przedawnienia roszczeń tego rodzaju był krótszy. Jeżeli stwierdzone w ten sposób roszczenie obejmuje świadczenia okresowe, roszczenie o świadczenia okresowe należne w przyszłości ulega przedawnieniu trzyletniemu.

Sąd Okręgowy podziela ustalenia Sądu Rejonowego, że pierwotny wierzyciel skutecznie rozszerzył postępowanie egzekucyjne obejmując wnioskiem egzekucyjnym również J. I. (1). Jak słusznie zauważył Sąd pierwszej instancji złożenie pisma wierzyciela do komornika 25 listopada 2003r. przerwało bieg terminu przedawnienia wobec Spółdzielczej Kasy Oszczędnościowo-Kredytowej im. (...) w G.. Czynność powyższa zmierzała bezpośrednio do zaspokojenia roszczenia i to niezależnie od prawidłowości podjętych przez komornika czynności (bądź ich zaniechania).

Jednakże Sąd Rejonowy zupełnie pominął w swoich rozważaniach jaki skutek prawny dla biegu terminu przedawnienia wywołało umorzenie postępowania egzekucyjnego na wniosek wierzyciela. Tymczasem powyższe, w ocenie Sądu Okręgowego, miało rozstrzygające znaczenie dla uwzględnienia powództwa w niniejszej sprawie.

W dniu 7 sierpnia 2017r. do komornika sądowego w sprawie Km 1175/06 wpłynął wniosek wierzyciela Spółdzielczej Kasy Oszczędnościowo-Kredytowej im.(...)w G. o umorzenie postępowania na podstawie art. 825 pkt. 1 k.p.c. Postanowieniem z 17 sierpnia 2017 r. komornik sądowy umorzył postępowanie egzekucyjne. Podstawą umorzenia był art. 825 pkt 1 k.p.c. Z przepisu tego wynika, iż organ egzekucyjny umorzy postępowanie w całości lub części na wniosek

jeżeli tego zażąda wierzyciel. Wierzyciel jest bowiem samodzielnym dysponentem postępowania egzekucyjnego. Jego wniosek nie wymaga uzasadnienia i jest wiążący dla organu egzekucyjnego.

Jednakże cofnięty przez wierzyciela wniosek egzekucyjny nie wywołuje skutków prawnych związanych z jego wniesieniem. Umorzenie postępowania egzekucyjnego na wniosek wierzyciela niweczy skutki przerwy biegu przedawnienia spowodowane złożeniem wniosku o wszczęcie egzekucji (por. uchwała Sądu Najwyższego z 19 lutego 2015r., III CZP 103/14, wyrok Sądu Apelacyjnego w Warszawie z dnia 25 maja 2010 r., I ACa 100/10).

W wyroku z 19 listopada 2014r. (II CSK 196/14) Sąd Najwyższy stwierdził, że wniosek o wszczęcie egzekucji nie przerywa biegu przedawnienia, jeżeli komornik umorzył postępowanie egzekucyjne na wniosek wierzyciela, który w toku tej egzekucji dokonał przelewu egzekwowanej wierzytelności.

Uwzględnienie wniosku przez komornika, przez umorzenie postępowania egzekucyjnego, tworzy ostatecznie stan taki jaki w postępowaniu rozpoznawczym łączy się ze skutecznym cofnięciem pozwu (por. uchwałę Sądu Najwyższego z 13 kwietnia 1988 r. III CZP 24/88, OSNC z 1989 r. Nr 9, poz. 138). Pozew skutecznie cofnięty nie wywołuje skutków prawnych jakie ustawa wiąże z jego wniesieniem (art. 203 § 2 k.p.c.). Stosowanie w postępowaniu egzekucyjnym uregulowań kodeksu postępowania cywilnego obejmujących proces nie jest wyłączone (art. 13 § 2 k.p.c.), czemu dał wyraz Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 10 października 2003 r. (II CK 113/02, OSP z 2004 r. Nr 11, poz. 141).

W konsekwencji stwierdzić należało, że roszczenie pozwanego uległo przedawnieniu. Przerwany przez wniosek pierwotnego wierzyciela o nadanie klauzuli wykonalności bieg terminu przedawnienia rozpoczął się na nowo z chwilą wydania w tym postępowaniu postanowienia o nadaniu klauzuli wykonalności (postanowienie Sądu Rejonowego z 26 września 2003r.) i zakończył się przed złożeniem przez pozwanego wniosku o nadanie klauzuli wykonalności na jego rzecz (postanowienie Sądu Rejonowego z 5 lipca 2018r.). Tym samym ani złożenie przez pozwanego w 2018r. do Sądu Rejonowego w Olsztynie wniosku o nadanie klauzuli wykonalności w związku z przejściem uprawnień na pozwanego, ani złożenie w sierpniu 2018r. wniosku do komornika sądowego o wszczęcie egzekucji przeciwko J. I. (1) nie mogły przerwać biegu terminu przedawnienia, bowiem wierzytelność która przeszła na pozwanego uległa przedawnieniu we wrześniu 2013r.

Tym samym po powstaniu tytułu wykonawczego nastąpiło zdarzenie w postaci przedawnienia roszczenia, wskutek którego zobowiązanie objęte tytułem nie może być egzekwowane (art. 840 § 1 pkt. 2 k.p.c.). Zasadne zatem było żądanie pozwu pozbawienia wykonalności tytułu wykonawczego w postaci wyroku Sądu Rejonowego w Olsztynie z 29 listopada 2001r. z powodu przedawnienia objętych nim roszczeń, ale jednak nie w całości.

Powództwo przeciwegzekucyjne może być bowiem wytoczone po nadaniu tytułowi egzekucyjnemu klauzuli wykonalności i tylko pod warunkiem, że istnieje potencjalna możliwość wykonania tytułu wykonawczego w całości lub w określonej jego części. Dłużnik traci możliwość wytoczenia powództwa opozycyjnego z chwilą wyegzekwowania świadczenia objętego tytułem wykonawczym w całości lub w określonej części w odniesieniu do już wyegzekwowanego świadczenia (zob. wyr. Sądu Najwyższego z 4 kwietnia 2002, I PKN 197/01, wyr. Sądu Apelacyjnego w Białymstoku z 28 lutego 2020 r., I ACa 739/18). Powództwo to jest więc niedopuszczalne w części, w której wykonalność tytułu wykonawczego wygasła na skutek jego zrealizowania. Należy również zaznaczyć, że powództwo opozycyjne może być wytoczone niezależnie od tego, czy egzekucja na podstawie danego tytułu wykonawczego została już wszczęta, czy też egzekucji jeszcze nie wszczęto.

W rozpoznawanej sprawie niewątpliwie zachodziła sytuacja wyegzekwowania przynajmniej części świadczenia objętego nakazem zapłaty z dnia 26 czerwca 2001 r. (I Nc 1805/01) i wyrokiem z dnia 29 listopada 2001 r. (I C 1473/01).

Z adnotacji komornika sądowego na tytule wykonawczym znajdującym się w aktach postępowania egzekucyjnego Km 631/18 wynika, że tytuł został wykonany, tj. została wyegzekwowana należność w łącznej kwocie 13.459,83 zł. W konsekwencji, zgodnie ze wskazanym orzecznictwem, powódki nie mogą skutecznie domagać się pozbawienia wykonalności tytułu wykonawczego w części odnoszącej się do już wyegzekwowanego świadczenia. W związku z

powyższym Sąd Okręgowy zmienił zaskarżony wyrok i pozbawił wykonalności tytuł wykonawczy w postaci wyroku Sądu Rejonowego w Olsztynie z 29 listopada 2001r. w sprawie I C 1473/01 ponad kwotę 13.459,83 zł, wyegzekwowaną w postępowaniu egzekucyjnym.

Zmiana rozstrzygnięcia Sądu Rejonowego co do roszczenia głównego powodowała zmianę odnoszącą się do kosztów procesu. Powódki wygrały sprawę w znacznej części, dlatego mogą domagać się zwrotu całości kosztów procesu zarówno za pierwszą jak i drugą instancję (art. 100 k.p.c.). Ponieważ powódki zostały zwolnione od opłaty od pozwu należny im zwrot kosztów obejmował wynagrodzenie zawodowego pełnomocnika (1.800 zł) oraz opłatę skarbową od pełnomocnictwa (17 zł). W postępowaniu apelacyjnym powódki poniosły koszty opłaty od apelacji w wysokości 200 zł oraz koszt wynagrodzenia zawodowego pełnomocnika w wysokości 900 zł. Łącznie 1.100 zł. Niezasadne natomiast było żądanie powódek zasądzenia kosztów procesu z ustawowymi odsetkami za opóźnienie zgodnie z art. 98 § 1¹ k.p.c., bowiem przepis ten ma zastosowanie wyłącznie do postępowań wszczętych po wejściu w życie ustawy z 4 lipca 2019r. o zmianie ustawy kodeks postępowania cywilnego oraz niektórych innych ustaw, tj. po 7 listopada 2019r. (art. 9 ust. 6 powyższej ustawy). Pozew w niniejszej sprawie został zaś złożony 30 maja 2019r.

Mając zatem na uwadze wskazane wyżej okoliczności Sąd Okręgowy na podstawie art. 386 § 1 k.p.c. orzekł, jak w wyroku.

Beata Grzybek Bożena Charukiewicz Agnieszka Żegarska